

Боби Бадаревски

Katherine Liepe-Levinson,
**Performances, of Gender and Desire:
 Gender in Performance,**
 Taylor & Francis, London, New York, 2002.

Современата забава за возрасни – како што ја нарекуваат секс индустријата – беше и останува место каде што се кршат копјата за современите сфаќања за моралот, сексизмот и експлоатацијата. Стриптизот како дел од таквата забава сè повеќе станува интересен предмет за анализа заради неговата културна и политичка димензија; како културен простор, тој е место каде што се аргументира за сексуалната објективизација на жената, а политичките кампањи го користат да ја искажат грижата за моралните и семејните вредности. Има ли некаква друга важна димензија во еротските танци на западната култура, е прашањето што си го поставува авторката Кетрин Левинсон. Впрочем, и самата танчерка, кореограф, актерка, но и истражувач на театарските уметности, таа ќе се обиде да ја повзрете теоријата на перформансот (теоријата на сценските уметности) со она што е познато како перформативност на родот.

Во анализите на стриптизот, таа се фокусира на неговата *straight* форма, односно неговите миметички форми претставени од сексуалните малцинства. *Queer* елементите во егзотичните танци на жените и мажите во хетеросексуалните претстави, според неа, се основниот белег од каде стриптизот се разоткрива и се подава на аналитичките опсервации. Современиот

Bobi Badarevski

Katherine Liepe-Levinson,
**Performances, of Gender and Desire:
 Gender in Performance,**
 Taylor & Francis, London, New York, 2002.

Argëtimi bashkëkohor për të rriturit – siç e quajne industrinë e seksit – ishte dhe mbetet vendi ku thehen shtizat për botëkuptimet bashkëkohore për moralin, seksizmin dhe eksploatimin. Striptizi si pjesë e argëtimit të tillë gjithnjë e më shumë po bëhet lëndë interesante për analizë për shkak të dimensionit të tij kulturor e politik; si hapësirë kulturore, ai është një vend ku argumentohet për objektivizimin seksual të gruas, ndërsa fushatat politike e shfrytëzojnë ta tregojnë brengën për vlerat morale e familjare. A ka vallë ndonjëfarë dimension tjetër të rëndësishëm në danset erotike të kulturës perendimore?, është çështje të cilën e shtron autorja Ketrin Levinson. Fundja edhe vetë valltare, koreografe, aktore, por edhe hulumtuëse e arteve teatrore, ajo do të orvatet ta lidhë teorinë e performansës (teoria e arteve skenike) me atë që është e njohur si performativitet i gjinisë.

Në analizat e striptizit, ajo fokusohet në formën e tij *straight*, përkatësisht në format e tij mimetike të përfaqësuar nga minoritetet seksuale. *Queer* elementet në danset ekzotike të grave dhe burrave në shfaqjet heteroseksuale, sipas saj, janë shenja themelore prej nga striptizi zbulohet dhe u jepet opservimeve analitike. Striptizi bashkëkohor njëherësh e parodon shfaqjen e

стриптиз истовремено ја пародира буквалната претстава на традиционалните конвенционални сексуални улоги. Играта на стриптизетите како пасивен објект на сексуалната желба на мажите, и машкиот стриптиз претставен преку ролјите на полицаец, градежен работник или гладијатор, ги постваруваат фантазиите на главната хетеросексуална желбена матрица. Танцот станува содржински исполнет во моментите кога се прекршуваат хетеросексуалните очекувања и норми.

Што се однесува до толкувањата на стриптизот како фокусна точка и пресек на човековата еротска желбеност, еротската репрезентација и нивната социјална и културна позиционираност, авторката експлицитно ги предизвикува, како што таа ги нарекува, теориите на двоен стандард. Според неа, материјалистичките и психоаналитичките теории ги прикажуваат еротските танци или како место на олицетворена културна претстава на социјалната дискриминација на жените и мажите или како репетирање на едиповските сцени на кастрираност и женската објективикација. Но тогаш, што станува со фактичноста на сексуалниот субјект и неговата субјектност (agency)? Доколку продолжиме со анализата на еротската желба, на еротските игри и на забавата со термини на дискриминација и нееднаквост, тогаш ние ја порекнуваме нашата реалност како еротски суштества. Не дека споменетите форми на експлоатација не се присутни во сексуалната индустрија, но ние не можеме еротската желба да ја редуцираме на прости схеми на објаснување и сексуалноста постојно да ја сместуваме во валканиот морал. Субјектноста и перформативноста на родот мора да станат тема на критиките на двојниот стандард, со цел да го прочистат своето теориско пури-танство.

thjeshtë të roleve tradicionale konvencionale seksuale. Loja e striptizetave si objekt pasiv i dëshirës seksuale të burrave dhe striptizi mashkullor i shfaqur përmes roleve të policit, punëtorit ndërtimor ose të glladiatorit i plotësojnë imagjinatat e matricës kryesore prej dëshirave heteroseksuale. Dansi bëhet përmbajtësisht i përmbushur në çastet kur përthehen pritjet dhe normat heteroseksuale.

Sa u përket shpjegimeve të striptizit si pikë fokusale dhe prerëz e pasionit erotik njerëzor, reprezentimit erotik dhe pozicionimit të tyre social e kulturor, autorja në mënyrë eksplicite i sfida, siç i quan ajo teoritë e standardit të dyfishtë. Sipas saj, teoritë materialiste dhe psikoanalitike i paraqesin danset erotike ose si vend i shfaqjes së personifikuar kulturore të diskriminimit të grave dhe burrave ose si përsëritje e skenave edipiane të kastrimit dhe të objektivizimit të femrave. Po atëherë, ç'ndodh me fakticitetin e subjektit seksual dhe me subjektivitetin e tij (agency?). Po qe se vazhdojmë me analizën e dëshirës erotike, të lojërave erotike dhe të argëtimit me terma të diskriminimit dhe jobarazisë, atëherë ne e mohojmë realitetin tonë si qenje erotike. Jo se format e përmendura të eksploatimit nuk janë të pranishme në industrinë seksuale, por ne nuk mundemi ta reduktojmë dëshirën erotike në skema të thjeshta të shpjegimit dhe të seksualitetit e vazhdimisht ta vendosim në moralin e fëlliqur. Subjektiviteti dhe performativiteti i gjinisë duhet të bëhen patjetër temë e kritikave të standardit të dyfishtë, me qëllim që ta pastrojnë purizmin e tyre teorik.

Përkthim: Lindita Ahmeti